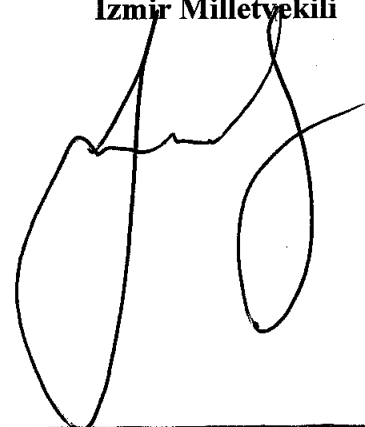

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

8 Nisan Gününün Dünya Romanlar Günü İlan Edilmesi Hakkında Kanun Teklifimiz gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Cemal BEKLE
İzmir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	İçişleri
Tarih :	06 Nisan 2021
Esas No:	2/3535

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
05 Nisan 2021
Numara: 804266

GENEL GEREKÇE

1959 yılında Dünya Çingene Komitesi kurulmuştur. İlgili Komite; farklı ülkelerden gelen Romanlarla Londra'da toplanmıştır. Bu kapsamda ayrımcılıkla mücadelede işbirliğini teşvik eden ilk Dünya Roman Kongresi 8 Nisan 1971 tarihinde Londra'da toplanmıştır. 14 ülkeden gelen delegelerin katılımıyla toplanan kongrede, Uluslararası Çingene Komitesi adının içinde geçen Çingene sözcüğünün ötekileştirici ve ayrıştırıcı bir çağrışım olduğu düşünülerek Çingene sözcüğü yerine Roman sözcüğünün kullanılması kararı alınmış ve Uluslararası Roman Komitesi adı resmîyet kazanmıştır.

Bu komite 1972 yılında 22 ülkeden 23 üye örgüt ile çeşitli devletlerdeki Roman örgütleri için bir şemsiye görevini üstlenmiştir. Komite, amaçları doğrultusunda Avrupa Konseyi'ni ve Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO)'yu Komiteyi tanımaya ve işbirliği kurmaya çalışmıştır. 1968 yılında, 15. yüzyıldan bu yana zulüm görmüş bir millet olarak Romanların tanınması için Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu'na (UNCHR) dilekçe verilmiştir. 1978 yılında ise 2. Dünya Roman Kongresi 26 ülke temsilcisinden oluşan 60 delege ve ek gözlemciyle gerçekleşmiştir.

1990 yılında yapılan kongrede 8 Nisan tarihinin Dünya Romanlar Günü olarak kutlanması kararlaştırılmıştır. 8 Nisan tarihinin seçilmesinin sebebi ise 1971 yılında Londra'da yapılan Uluslararası Çingene Kongresi'nin başladığı gün olmasından kaynaklanmaktadır.

Türkiye'de ise, "Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında eğitim ve öğrenim hakkı, çalışma ve sözleşme hürriyeti, sağlık hizmetlerine, konut olanaklarına ve sosyal güvenliğe erişim hakkı güvence altına alınmış ve temel kamu hizmetlerine erişimde eşitlik ve hakkaniyet ilkeleri benimsenmiştir. Ancak uygulamada Roman vatandaşların eğitim, sağlık, istihdam ve barınma gibi hizmetlere erişim konusunda bazı sorunlar yaşadıkları gözlemlenmektedir.

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından 2009 yılında öncülük edilen "Roman Açılımı" ile birlikte Roman vatandaşlarımız ilk defa devletin en üst düzeyinde sorunlarını ve çözüm önerilerini paylaşma imkanı bulmuşlardır. Bu buluşma sonrası devletimizin Roman vatandaşlarımıza yönelik çalışmaları ivme kazanmış, strateji belgesi ve eylem planı hazırlık çalışmaları kamu kurumlarımızın katkılarıyla şekillendirilmiştir.

"Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2016-2021) ile I. Aşama Eylem Planı (2016-2018) Resmi Gazete'de 30 Nisan 2016 tarih ve 29699 sayı ile yayımlanmıştır. Roman vatandaşların hem kısa hem de uzun vadede sosyo-ekonomik durumlarının iyileştirilmesinde, eğitim, sağlık, barınma, istihdam ve sosyal hizmetler ön plana çıkan temel kamu hizmetleridir. Bu çerçevede, strateji belgesi ve eylem planı bu başlıklara ilişkin amaç, hedef ve eylemler içermektedir" söylemine yer verilmiştir.

11 Aralık 2019 tarihinde 30975 Sayı ile Resmi Gazetede Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi II. Aşama Eylem Planı Genelgesi yayımlanmıştır. Ardında da Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2016-2021) II. Aşama Eylem Planı (2019-2021) Metni yayımlanmıştır.

Bu metinde, I. Aşama Eylem planına atıfta bulunarak: “2018 yılı I. Aşama Eylem Planının uygulama süresinin son yılı olduğu için İzleme ve Değerlendirme Kurulu Alt Çalışma Grubu tarafından, Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Mart 2018 tarihinden itibaren II. Aşama Eylem Planı hazırlık çalışmalarına başlanmıştır. Hazırlanan II. Aşama Eylem Planının taslağı Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından tüm sorumlu ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve STK’ların katkı ve görüşlerinin alınmasının ardından nihai halini almıştır. Söz konusu Strateji Belgesi ve Eylem Planı bu başlıklara ilişkin amaç, hedef ve eylemler içermektedir. II. Aşama Eylem Planı (2019-2021); eğitim, istihdam, barınma, sağlık ve sosyal hizmetler ile sosyal yardımın yanı sıra izleme ve değerlendirme alanlarını kapsamaktadır. Plan, güncel ihtiyaçlara ve bütçe imkânlarına uygun olarak, sorumlu ve ilgili bakanlık ve kuruluşlarca hayata geçirilecek faaliyetleri ve görevleri tanımlamaktadır. Yine metinde; Roman aileleri eğitimin önemi ve ilgili süreçler hakkında bilgilendirmek ve Roman ailelerin bu konudaki farkındalıklarını artırmak, ebeveynlerle toplantılar yapılması, ebeveynlerin rol modellerle iletişime geçmesinin sağlanması, toplumsal kampanyalar geliştirilmesi, okul etkinlikleri düzenlenmesi, ebeveynlerin 8 Nisan Dünya Romanlar Günü gibi önemli etkinliklere ve okul etkinliklerine katılımının sağlanması gibi aktiviteler yapılacaktır. Roman vatandaşların istihdamını artırmaya yönelik farkındalık faaliyetleri 8 Nisan Dünya Romanlar Günü’nde Roman vatandaşlara yönelik program düzenlenecektir. Dünya Romanlar Günü’nde gerçekleştirilecek faaliyetler ile kamuoyunda Roman vatandaşlar ve sorunları hakkında bir farkındalık oluşturulması, ilgili taraflar arasında işbirliği ve koordinasyonun sağlanması hedeflenmektedir Roman Vatandaşlara Yönelik Strateji Belgesi (2016-2021) temelinde hazırlanan eylemler, sorumlu/ilgili bakanlık ve kurumların temsilcilerinin görüş ve deneyimlerini yansıtmaktadır.” görüşleri yer almaktadır.

Bu strateji belgeleri ve ekli eylem planları; Zikredilen gelişmeler ve Hükümet Eylem Planında belirlenen unsurlar göz önünde bulundurularak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı koordinasyonunda, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve Sivil Toplum Kuruluşlarının katkılarıyla, Roman vatandaşların yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla hazırlanmıştır.

AB genişleme politikasına ilişkin 2019 Türkiye bilgilendirme raporunda Roman vatandaşlara yönelik politikalarda ilerleme sağlanması gerektiği ifade edilmektedir. AB İlerleme raporuna göre: İki eylem raporu ve iki eylem planı yayınlanmasına rağmen ilerleme kaydedilmediği belirtilmiş olması sebebiyle 2020 ve 2021 yıllarında da bu sürecin hızlandırılması gerekmektedir.

8 Nisan Avrupa’da ve dünyada Roman toplumunun sorunlarının tartışıldığı, kültürlerinin korunmasına yönelik görüşlerin ortaya atıldığı bir gün olarak kabul görmektedir. Türkiye’de de artık 8 Nisan’ın Romanların, sosyal sorunlarının konuşulduğu, çözüm önerilerinin geliştirildiği ve Roman kültürünün yaşatıldığı bir gün olarak kabul edilmelidir. Bu yasa teklifi ile de ülkemizin bu konudaki çalışmalarına katkı sağlanacağı hedeflendiğinden 8 Nisan Dünya Romanlar Günü’nün, ülkemizde de “Dünya Romanlar Günü” olarak kabul edilmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Romanların yaşadığı sorunlara dikkat çekmek, toplumun önyargılarının giderilmesine vesile olmak, farkındalık yaratmak amacıyla 19 yıldan bu yana dünyanın her yerinde kutlanan 8 Nisan Dünya Romanlar Gününün, ülkemizde de “Dünya Romanlar Günü” olarak kabul edilmesi sağlanması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

8 NİSAN DÜNYA ROMANLAR GÜNÜ OLARAK KABUL EDİLMESİ

HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'dür. Bu günde kamu kurum ve kuruluşlarının öncülüğünde, vatandaşlar ve sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla çeşitli faaliyetler ve programlar düzenlenir. Kamu kurum ve kuruluşları tarafından Roman kültürünün tanıtımı ve sorunlarının görünür kılınması konusunda farkındalık çalışmaları yapılır.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.